

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Absurdis & inconvenientibus Iansenij error exploditur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

34. Ad tertiam classem ea testimonia pertinent quibus S. Doctor disertè affirmat Christum morientem, etiam reproborum salutem sitivisse, ait enim Enarrat. in Psal. 68. conc. 1. post medium: *Sitis ipse erat, quando dixit mulieri: sitio, da mihi bibere: fidem quippe ipse sitiebat. Et de cruce cum diceret, sitio, fidem illorum querebat, pro quibus dixerat, Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.*

Similia habet D. Bernardus Tractatu de passione cap. 13. dicens: *Non satis credibile est Christum de siti corporali dixisse, sitio &c. sed potius desiderium ardentissimum salutis nostræ ipsum credimus sitivisse.* Unde Arnoldus Carnotensis, Bernardi familiaris, Tractatu de septem verbis, vocat sitim hanc *Sacramentalem*, quia in ea non tam desideratur potus, quam hominum salus. Quod disertè tradit S. Thomas in cap. 19. Joan. lect. 3. his verbis: *Per hoc quod dicit sitio, ostenditur ejus ardens desiderium de salute generis humani, 1. ad Timoth. 2. vult omnes homines salvos fieri, Lucæ 19. venit Filius hominis querere & salvum facere quod perierat. Vehemens autem desiderium consuevit exprimere per sitim.* His consonat illud Laurentij Justiniani libro. de agone cap. 19. *Sitis hac de ardore dilectionis, de amoris fonte, de latitudine nascitur charitatis; sitiiebat nos, & dare se nobis desiderabat &c.*

35. Ad quartam classem spectant ea testimonia, quibus S. Augustinus manifestè indicat, Christi è cruce pendens orationem, omnes proflus ejus inimicos, nullo excepto, complecti, cum asserit eam exemplum esse tum orationis, quæ S. Stephanus pro omnibus lapidantibus veniam petebat, tum etiam illius quam pro inimicis omnibus fundere debemus. Multa sunt & præclara in eam sententiam S. Doctoris testimonia: unum duntaxat proferam ex sermone 4. de Sanctis, quo reliqua summatim comprehenduntur. *Attende (inquit) Stephanum conservum tuum. Homo erat, sicut & tu, de massa peccati creatus, sicut & tu; eo pretio redemptus quo tu. Cum à Judæis saxorum grandine quateretur, non solum non comminabatur, sed insuper lapidatoribus suis veniam precabatur: postis enim genibus orabat dicens, Domine ne statuas illis hoc peccatum. Illi lapidabant, & ille orabat: illi enim furore prosequantur, ille pacatus Christum sequebatur. Sic ille Stephanum exprimit Christum imitantem. Paulo post Christum ipsum ita nos omnes alloquentem inducit. Doccam te ut imiteris me. In cruce pendens dixi, Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Docui hoc milites meos, docui hoc martyres meos. Si Stephani, si Martyrum, si Christianorum oratio, quæ inimicis veniam precantur, imperfecta quædam imitatio est orationis illius quæ Christus dixit, Pater ignosce illis: necesse est hæc verba, omnes Christi tortores, inter quos multi erant reprobi, comprehendisse: constat enim Stephanum ac Martyres pro omnibus omnino carnificibus suis orasse, Christianos verò alios, pro omnibus inimicis suis, nullo excepto, orare debere. Unde idem S. Doctor ibidem ait: *Quando Christus in cruce pendens orabat, videbat, & providebat omnes inimicos, sed multos ex illis futuros amicos providebat, & ideo omnibus veniam postulabat. Illi se videbant, & ille orabat: illi dicebant Pilato, crucifige; ille clamabat, Pater ignosce.**

Mitto plura alia SS. Patrum testimonia, assentientium idèò Christum in medio terræ salutem hominum operatum esse, ut omnes salvos faceret.

Tom. I.

A Ideò extra portam passum, ut pro omnibus sanguinem suum funderet. Ideò in cruce suspensum, ut omnes ad se traheret. Ideò denique cruci affixum, ut *crux Christi, non templi esset ara, sed mundi*, ut loquitur Leo Papa serm. 8. de passione.

§. IV.

Absurdus & inconvenientibus Jansenij error exploditur.

I Numeram ferè sunt absurda & inconvenientia quæ ex Jansenij sententia sequi videntur, nos hic tantum præcipua & manifestiora colligemus.

In primis ergo hæc sententia facit charitatem Christi erga homines angustam, nam juxta illam Christus innumeris hominibus claudit viscera suæ misericordiæ, & illos ab effectu suæ charitatis excludit, eamque facit strictiorem & angustiorem, quàm debeat esse charitas cujuscumque fidelis, quæ debet ad omnes homines se extendere, & dicere quod Paulus ad Philippenses dicebat: *Tertius est mihi Deus quomodo cupiam vos in visceribus Jesu Christi.* Unde Augustinus serm. 60. de tempore: *Si boni tantummodo amandi sunt, quid dicimus de Deo nostro, de quo scriptum est: sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Quid enim boni fecerat mundus, ut eum sic dilexerit Deus? Omnes enim homines non solum malos, sed etiam impios, & originali peccato mortuos, in anima Christus invenit, & tamen cum tales essemus dilexit nos.*

Secundò, Jansenius facit charitatem Christi simulatam: nam si Christus non voluisset (voluntate saltem antecedenti) salutem Judæorum, nec pro eis offerre Patri pretium sui sanguinis intendisset, procul dubio simulata & fictitia fuisset ejus charitas, quando cum lachrymis dicebat: *Jerusalem Jerusalem que occidis Prophetas, quoties volui congregare filios tuos, &c.*

Tertio, si pro omnium ac singulorum salute Christus non obierit, nutat unum ex præcipuis fidei nostræ fundamentis: nam juxta doctrinam & institutionem Ecclesiæ, unusquisque fidelis tenetur credere, Christum esse suum Redemptorem, non minùs quàm Deum esse suum Creatorem, & illum ut talem invocare: At hoc non potest credere, si Christus aliquorum tantùm Redemptor est; præsertim verò, si dicatur esse tantùm Redemptor electorum; de quorum numero se esse nemo credere potest sine speciali revelatione, ut definit Tridentinum sess. 6. cap. 13. Ergo &c. Unde contra Jansenium instaurare possumus argumentum quo Adversus Calvinistas utitur Malderus, Antuerpiensis Episcopus. Omnes omnino, adeòque etiam reprobi, tenentur credere Dei Filium pro ipsorum salute mortuum esse, ut patet ex illo Symboli Nicæni: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis &c.* At non tenentur credere aliquid falsum, aut dubium; cum fides Theologica quæ à nobis exigitur, nec circa falsum, nec circa dubium versari possit: Ergo nedum verum, sed etiam certum & indubitatum est, Dei Filium pro omnium, atque adeò etiam pro reproborum salute, mortuum esse. Unde in Concilio Caristacensi anno 846. celebrato, cap. 4. sic dicitur: *Christus Jesus Dominus noster, sicut nullus homo est, fuit, vel erit, cujus in illo natura assumpta non fuerit, ita nullus est, fuit, vel erit homo, pro quo passus non fuerit, licet non omnes passionis ejus mysterio redimatur.* Eadem veritas expressè traditur à Trident. sess. 6. cap. 3. his verbis: *Et si ille*

G G g

pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficii mortis eius recipiunt, sed *id duntaxat quibus meritum passionis eius communicatur.*

39. Quarto ruit spes Theologica, nisi Christus pro omnium ac singulorum salute mortem suam Patri obtulerit; nam hoc fundamento Christianorum spes nititur, quod Christus sanguinem fuderit, ut ipsi non ad baptismum tantum, sed etiam ad salutem perveniant. Unde Augustinus libro medit. cap. 14. *Omnis spes & totius fiducia certitudo mihi est in pretioso sanguine Christi, qui effusus est propter nos & propter nostram salutem.* Et Enarrat. in Psal. 143. asserit neminem esse qui aeternam salutem sperare non debeat, quia Christus in caelestis gloriae pignus, sanguinem suum nobis tradidit. *Tales arras accepimus (inquit) tenemus mortem Christi, tenemus sanguinem Christi. Erigat ergo se humana fragilitas, non desperet, non se collidat, non se avertat, non dicat, non ero beatus. Et mox subjungit: Quid tibi promisit Deus o homo mortalis? Quod victurus es in aeternum. Non credis? Crede, crede: plus est jam quod fecit, quam quod promisit. Quid fecit? Mortuus est pro te. Quid promisit? Quod vires cum illo. Incredibilis est quod mortuus sit aeternus, quam quod in aeternum vivat mortalis. Iam quod incredibilis est tenemus. Si propter homines mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? Non est victurus mortalis in aeternum, propter quem mortuus est qui vivit in aeternum? Censet igitur Augustinus, Christi mortem & passionem esse praecipuum spei nostrae sustentaculum, subindeque negari non potest, Christi sanguinem pro eorum omnium salute, qui ejusmodi spem concipiunt, fuisse profusum: At non soli electi, sed etiam reprobi, spem Theologicam persaepe concipiunt: Igitur negari non potest, Christi sanguinem, non tantum pro electorum, sed etiam pro reproborum salute, fuisse fusum.*

40. Denique Jansenij sententia, non solum fidem mutilat, & spem infringit, verum etiam refrigerat charitatem, quae Theologicarum virtutum princeps est, & omnium charismatum excellentissimum; nam cum multa sint divini illius amoris fomenta, eum tamen praecipue fovet & inflammatur certa fides & recordatio dilectionis Christi erga nos, quam praecipue exhibuit moriendo pro nobis in cruce. Unde Apostolus 2. ad Corinth. 5. *Charitas Christi urget nos, estimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus, & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Et Bernardus in Cantica: *Super omnia te reddidit amabilem, o bone Jesu, calix quem bibisti, opus meae redemptionis.* Similiter Augustinus Tractatu 2. in Epist. 1. Joan. *Omnes (inquit) illius simus, qui pro nobis mortuus est, qui pro nobis crucifixus est.* Et in libro de Sancta Virginit. *Internis luminibus inspicite vulnera pendens, cicatrices resurgentis, sanguinem morientis. Hec quanti valeant cogitare, haec in statera cordis vestri appendite &c. Toto vobis figatur in corde, qui pro vobis fixus est in cruce.* Haec est ergo praecipuum divinae charitatis incentivum, quod nobis Jansenius eripit, cum pro electorum tantum salute Christum mortuum esse affirmat; cum enim de sua praedestinatione, seclusa speciali revelatione, nemo certus esse possit, si Christus pro electorum tantum salute mortem subit, incerti erunt omnes an tanto beneficio donati sint, subindeque ex illius recordatione, ipsorum charitatem erga Christum accendi vel foveri non poterit.

S. V.

Convelluntur praecipua fundamenta Jansenij.

41. Objicit in primis Jansenius: D. Augustinus pluribus in locis exponens praedictum locum Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri*, nusquam illum intellexit universaliter, & secundum distributionem completam, sed semper ei aliquam restrictionem & limitationem adhibuit. Nam lib. 4. contra Julian. cap. 8. de corrept. & gratia cap. 14. & de praedestin. Sanctorum cap. 8. docet haec verba Apostoli esse intelligenda secundum distributionem accommodam, & non universaliter; ita quod Deus non velit salvare omnes absolute, sed quod velit salvare eos omnes qui salvantur. Sicut dicitur aliquis magister docere omnes pueros aliqujus civitatis, non quod omnes addiscant, sed quia nullus nisi ab illo discit.

42. Secunda restrictio ejusdem loci est, quod ly omnes sumatur quidem universaliter, sed universalitate quadam incompleta, & pro generibus singulorum, non pro singulis generum. Sicut dicitur omne animal fuisse in arca Noë, quia ex omni genere animantium aliquod fuit. Et sicut Lucae 11. Pharisei dicuntur decimare omne olus, quia ex omni genere herbarum solvebant decimas. Ita hunc locum Apostoli exponit idem Augustinus in Enchir. cap. 105. ubi ait: *Aut certe sic dictum est, qui omnes homines vult salvos fieri, non quod nullus hominum esset quem salvum fieri noller, qui virtutes miraculorum facere noluit apud eos quos dicit aduros fuisse penitentiam, si fecisset. Sed ut per omnes homines, omne genus humanum intelligamus: per quas cumque differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardicordes, fatuos, divites, pauperes, mediocres, mares, feminas, infantes, pueros, adolescentes, juvenes, seniores, senes, in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in voluntatum & conscientiarum varietate innumerabili constitutos, & si quid aliud differentiarum est in hominibus. Eandem explicationem adhibet D.*

43. Gregorius in 1. Regum lib. 5. ubi ait: *Omnes quippe homines vult salvos fieri, quia de omni genere hominum eligit, quos ad gaudium aeternae salutis trahit.* Tertia expositio Augustini est, quod Deus velit omnes homines salvos fieri, non formaliter, sed causaliter; quia facit Sanctos velle & procurare omnium salutem: dixit enim Apostolus, *Predicaverit Evangelium omni creatura, docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Sicut Spiritus Sanctus postulare pro nobis dicitur, quatenus facit ut postulemus. Ita idem S. Doctor de corrept. & gratia cap. 15. Cum ergo in explicationem verborum Pauli toties Augustinus incidit, & nunquam ea intellexerit universaliter de omnibus hominibus; ex illo loco Apostoli non licet inferre, dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum.

44. Respondet Vazquez hic disp. 83. cap. 2. num. 12. Augustinum, locum illum Pauli, nullo ex illis tribus modis recte exposuisse. Idem dicit Petavius Tomo 1. lib. 10. cap. 3. ubi sic habet: *Scio quam variis modis locus iste vexatus sit ab iis qui contrarium sentiunt: tres quatuorve ex Augustino commemorati sunt a nobis, cum illius opinionem exponeremus, qui mihi quidem ad eludendum magis excogitati, quam certi ac solidi videri solent.*